

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

PERFIL

JOAN-LLUÍS LLUÍS (PERPINYÀ, 1963) VA DEBUTAR AMB 'ELS ULLS DE SORRA' (1993). DESPRÉS HA PUBLICAT, ENTRE D'ALTRES, 'EL DIA DE L'ÓS' (2004) I 'JO SOC AQUELL QUE VA MATAR FRANCO' (2018)

Una aventura fundacional

PERE ANTONI PONS

Junil, la protagonista de la nova novel·la de Joan-Lluís Lluís (Perpinyà, 1963), viu amb la seva família en un poble prop de la frontera entre "l'imperi del sud i els bàrbars del nord". Som als primers anys del segle I després de Crist: l'imperi en qüestió és el romà i els bàrbars són... Bé, els bàrbars són tot allò que els romans decideixen que són bàrbars.

Per a la petita Junil, la vida fa un tomb quan la seva família mor en un incendi. Només ella i el pare, un home cruel, sobreviuen, i miren de refer la vida a la ciutat de Nyala. Allà, un segon "desastre" obligarà de nou la Junil a partir. Hi ha diferències respecte de les conseqüències del primer desastre: ara la Junil no se'n va per refer la vida sinó que fuig per salvar-la -ha de sortir dels límits de l'imperi-; ara ja no és una nena desvalguda sinó una noia llesta i endurida que, a més, sap llegir; ara ja no va amb el pare sinó amb tres esclaus fugitius -un mutilat, un vell gladiador i un custodi erudit i estrofolari de la deessa Minerva.

La peripècia d'aquesta estranya comitiva, que s'anirà ampliant al llarg del viatge i de la qual s'explicita la varietat representativa ("Mireu, fora dels immortals hi som tots": esclaus alliberats, guerrers, jove verge, endeví, animals de càrrega...), és el gruix del relat. És un relat que funciona, al mateix temps, com una novel·la d'aventures, una rondalla amb un caient antropològic, un drama de supervivència, una recreació històrica de temps remots i una ficció d'homenatge al plaer de llegir i l'art de contar. Això últim ho assenyalo perquè la fascinació pels llibres -aleshores un invent a l'abast de pocs- i pel prodigi de la literatura i la imaginació són omnipresents, fins al punt que els fugitius volen que una de les parades del seu viatge sigui Tomis, la ciutat on viu el poeta Ovidi després que l'emperador August l'hagi desterrat de Roma. La destinació final, en tot cas, és el país dels alans, que no se sap si és real o una utopia perquè, segons es diu, allà ningú no és esclau de ningú, cosa que sembla inconcebible.

Un grup mestís però unit

L'autor, mitjançant un narrador cronista omniscient que reparteix la seva atenció entre els diferents personatges, se centra en dos aspectes del periple de la comitiva. El primer i més obvi són les di-

ficultats que han de superar per tirar endavant: l'hostilitat del clima, la necessitat d'anar trobant menjar, el repte de detectar si els desconeguts són de fiar o no, les complicacions per fer-se entendre i per entendre a qui coneixen... Tot i que són pàgines que es llegeixen bé, són també una mica previsibles -hi surten la temptació de l'egoisme, l'aprenentatge de la solidaritat, els dubtes sobre els déus, les urgències de la carn, la mentida salvadora de la màgia i la saviesa-, i a moments la rude monotonia del viatge impregna el ritme del relat.

El segon aspecte en què se centra el narrador són els efectes que les incorporacions de nous personatges tenen sobre la comitiva. Com que els nouvinguts són d'altres tribus, parlen altres llengües i tenen altres costums i maneres de fer i de ser, el grup es fa plural i alhora se singularitza, es fa mestís però alhora s'unifica. En aquests passatges, *Junil a les terres dels bàrbars* es redimensiona i deixa de ser una aventura històrica amb un caient antropològic, amb escorços poètics aquí i allà, i es converteix en una mena de relat essencial i èpic sobre una gesta fundacional: l'origen d'una tribu, la forja d'una cosmovisió, el naixement d'una cultura, la gènesi d'una mitologia. És la part més atractiva del llibre, i la més lúcida: s'hi dramatitza, per exemple, com la definició i la consolidació d'unes identitats individuals són la base i l'argamassa de tota identitat col·lectiva.

En conjunt, la novel·la té un aire de relat bàrbar polític, un punt feréstec però no gaire. La prosa és d'una robusta fisicitat, però es nota cuidada fins al refinament. Les escenes més vibrants són aquelles en què l'experiència dels protagonistes és vehiculada a través d'un laconisme primitiu, cru i eloqüent. ♦

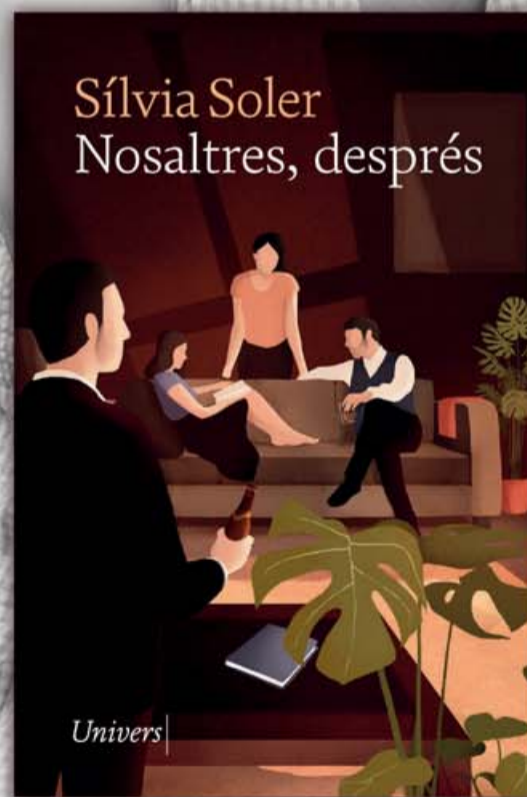
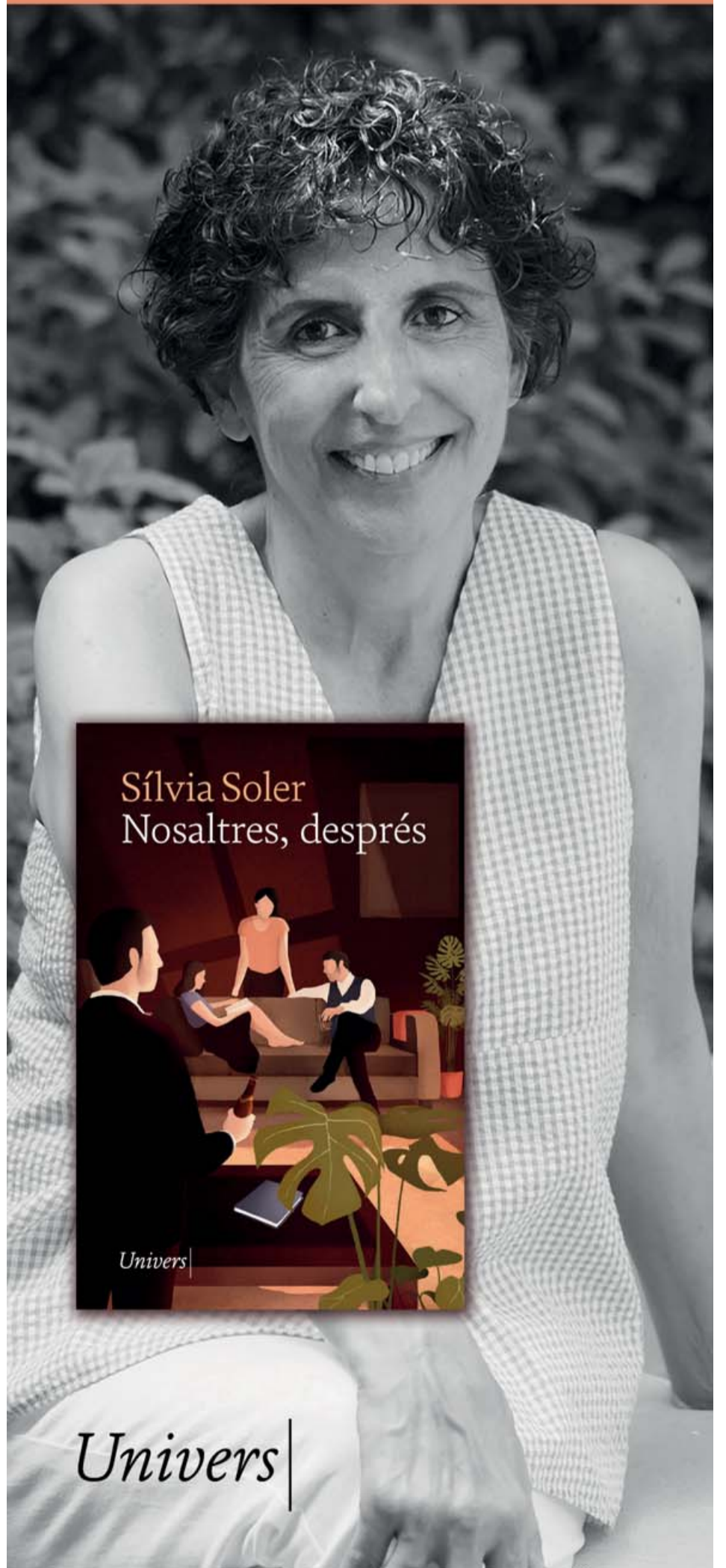
MANOLO GARCÍA

JUNIL A LES TERRES DELS BÀRBARS
JOAN-LLUÍS LLUÍS
CLUB EDITOR
290 PÀG. / 19,95 €

El llibre més esperat de Sílvia Soler

Quatre amics i un daltabaix que ho canviarà tot.

Univers